

50 lectures

Educació secundària

41. EL JUGADOR DE FRONTÓ
42. EL SENYOR DELS LLADRES
43. EL SILENCI DEL MARINER
44. EL SÍNDROME DE MOZART
45. ELS LLOPS DE LA LLUNA ROJA
46. ELS ÚLTIMS GEGANTS
47. LA BANDA DE LA PLACETA
48. LA MALA BÈSTIA
49. LA NOIA DE LES TARONGES
50. SILENCI AL COR

Fitxa 41

EL JUGADOR DE FRONTÓ

Títol:	El jugador de frontó
Autora:	Sáinz de la Maza, Aro
Il·lustrador:	Vila i Delcòs, Jordi
Editorial:	La Galera
Col·lecció:	Grumets, 125
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2001
Traductor:	Vidal, Jordi
Pàgines:	160
Edat:	A partir de 11 anys
Temes:	Relació avis-néts. Amistat. Postguerra civil. Confiança

RESUM

L'acció se situa en un poblet, suposadament del País Basc, a tocar de la frontera francesa, l'any 1951. Allà hi arriba en Venan, un noi de dotze anys, que passarà l'estiu a casa del seu avi. L'avi viu sol en una masia allunyada del poble i tothom el considera una persona estranyota, amb fama de rondinaire. A mesura que transcorre la novel·la la relació entre ells dos s'anirà enfortint malgrat les diferències d'edat, d'interessos i culturals que els separen.

El noi ajuda l'avi amb les tasques pròpies de la vida al camp, tallant i recollint llenya d'un bosc proper. En les estones que li queden lliures s'acosta al poble o a la platja a nedar. Un dia coneix dos germans, la Tana i en Jokin, que esdevindran mot especials per a ell. També coneix en Jon, fill d'una família enemistada a l'avi d'en Venan des de molts anys enrera, amb qui s'enfronta. La disputa s'haurà de resoldre a la plaça del poble, davant de tothom, mitjançant una partida de frontó, un contra un. Entremig hi ha una aposta molt particular, cent mil duros del pare d'en Jon contra la muntanya de l'avi d'en Venan.

La meua vida havia canviat completament, ja no era un nen espantadís i solitari. Ara posseïa coneixements veritables, autèntics coneixements, i em considerava preparat per superar qualsevol dificultat per més àrdua que fos. El que ignorava llavors era que aviat, molt aviat, el destí em posaria a prova d'una manera que, si ho hagués sabut, m'hauria fet tremolar de cap a peus.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Proposem una activitat per abans de llegir el llibre.

La novel·la planteja una solució al conflicte: els dos nois han de resoldre les seves enemistats en una partida de frontó. L'autor dedica a l'enfrontament esportiu pràcticament la tercera part del llibre, des del capítol vint-i-dos fins al final, el capítol trenta-tres.

Seria interessant abans de presentar el llibre aplegar l'alumnat al pati de l'escola i, amb l'ajut del mestre o la mestra d'educació física, fer una sessió pràctica de com es juga al frontó, conèixer les normes, experimentar el tacte de la pilota, colpejar-la contra la paret i fer-ne algun partidet. No està malament aprendre una mica de vocabulari del que després trobaran en la lectura (*pilorari, bola creuada a l'ample, una deixada a l'aire, la xapa xismosa, el pique, ganxo de volea, rasa al txoko* tec.)

Les normes del joc de pilota les podeu trobar visitant la pàgina web de la Federació Navarresa de Pilota. També podeu trobar una breu història del joc a www.fepelota.com/pelota/pdf/historia.pdf

Fitxa 42

EL SENYOR DELS LLADRES

Títol:	El senyor dels lladres
Autora:	Funke, Cornelia
Il·lustrador:	Funke, Cornelia
Editorial:	Columna
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2003
Traductora:	González, Dolors
Pàgines:	408
Edat:	A partir de 12 anys
Temes:	Aventures. Relacions entre germans. La colla. Venècia

Bibliografia relacionada: La casa de Narcís
El jinete del dragón
L'impostor

RESUM

L'acció ens situa a Venècia. Dos germans, Prop, de dotze anys, i Bo, de cinc, arriben procedents d'Hamburg d'on han escapat. Després de la mort de la mare, la seva tieta els vol separar i aquest és el motiu de la fugida. Però la dona no es dona per vençuda i contracta un detectiu perquè els localitzi.

Els dos germans no tenen res i són acollits per uns nois que viuen sols en un cinema abandonat. La colla viurà peripècies diverses fugint del detectiu, per una part, i negociant amb objectes robats, per l'altra. El seu cap és l'Scipio, un altre noi misteriós que es fa anomenar "el senyor dels lladres", que apareix i desapareix i del qual no saben on viu.

Un dia reben un encàrrec molt especial. Han de robar una peça d'art única i estranya, l'ala trencada que pertanyia a un cavallet de fira.

El detectiu els segueix les passes i els localitza. A partir d'aquell moment, i essent coneixedor dels motius que van obligar els germans a fugir, el detectiu farà tot el possible per ajudar-los.

La situació es complica amb l'aparició del comte, el comprador de l'ala del cavallet misteriós. Un seguit de descobertes i d'intrigues conduiran els nois a una illa secreta on finalment trobaran el cavallet sense ala i on viuran una experiència màgica.

¿Heu sentit mai la història dels cavallets de fira de les germanes de la caritat?

Els nens van sacsejar el cap.

—L'orfenat que hi ha al sud de la ciutat—va intervenir Riccio— pertany a les germanes de la caritat.

—Exacte. —Ida es va posar una mica més de sucre al cafè.— Segons expliquen, més de cent cinquanta anys enrere un comerciant ric va fer a aquest orfenat un regal molt valuós.

ASPECTES A DESTACAR

L'autora Cornèlia Kunda fa unes descripcions molt encertades de Venècia i ens fa conèixer els carrerons, els canals i les places de la ciutat d'una forma molt natural, mentre ens va introduint en la personalitat dels infants.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

La novel·la d'*El senyor dels lladres* té 54 capítols i més de 400 pàgines. Un lector d'Educació Secundària haurà de menester unes quantes estones per llegir-la i podríem considerar algunes dificultats si ha de recordar tot l'argument. Per ajudar-los a sintetitzar la història es poden plantejar alguns exercicis que intentin resumir el fil argumental.

La trama gira, d'una banda, al voltant de la investigació que porta a terme un detectiu per mirar de localitzar els dos germans, i de l'altra en els esforços de la colla de nens per trobar i robar una peça màgica, un ala d'un cavallet misteriós. A més, hi ha les relacions entre els nois de la colla i les relacions amb els

personatges adults que apareixen i que són part important de l'aventura. Tot plegat pot resultar un xic complicat però l'autora ens ajuda plantejant una seqüenciació lineal en el temps.

L'activitat que proposem per després de la lectura pretén, a través d'un joc, resumir i encadenar els fets cronològicament.

Reunirem l'alumnat que ha llegit la novel·la i els plantejarem una acció que va encaminada a presentar fragments significatius del llibre que s'hauran d'ordenar. És una activitat que es pot fer en grup. Es lliura a cada alumne, aleatòriament, una o més targetes amb paràgrafs importants i destacats de la narració.

Exemplifiquem-ho:

Suposem un grup d'ícs alumnes, asseguts en cercle.

El primer d'ells, agafa la seva targeta i la llegeix en veu alta. Es tracta de situar el punt en el qual passa l'acció.

A continuació, el segon alumne, llegeix, en veu alta, a la resta de companys el fragment que li ha tocat i es decideix, entre tots, si aquest segon fragment va abans o després del primer. Si es considera que va abans, es canvien de lloc.

El tercer alumne llegeix, al seu torn, la targeta adjudicada i es procedeix com anteriorment. S'asseurà on es cregui que cronològicament es situaria segons els fets narrats.

Es continua amb la resta d'alumnat, de manera que al final hauran d'estar tots asseguts segons l'ordre narratiu.

Es fa una segona lectura de comprovació.

Variable:

Cas que siguin un grup poc nombrós i que cadascú tingui diverses targetes, es pot procedir a anar-les ordenant sobre la taula sense necessitat de moure's de les cadires.

Podeu preparar els 28 fragments més significatius, escanjar-los o copiar-los i si els numereu pel darrera, amb símbols o lletres de l'alfabet ciríl·lic, us servirà de comprovant i us facilitarà la feina.

Les targetes que proposem segueixen l'ordre següent:

FRAGMENT 1 (Ё): Víctor - pàgina 12.

FRAGMENT 2 (Ω): Pròsper i Bo - pàgina 19.

FRAGMENT 3 () : Stella - pàgina 27.

FRAGMENT 4 (ř): El senyor dels lladres - pàgina 36.

FRAGMENT 5 (ε): Barbarossa - pàgina 43.

FRAGMENT 6 (s): L'encàrrec - pàgina 48.

FRAGMENT 7 (i): Encontre amb en Víctor - pàgina 58.

FRAGMENT 8 (i): Accepten l'encàrrec - pàgina 79.

FRAGMENT 9 (j): L'entrevista a la basílica - pàgina 89.

FRAGMENT 10 (ъ): Bo parla amb el detectiu - pàgina 99.

FRAGMENT 11 (ъ): Víctor els persegueix - pàgina 115.

FRAGMENT 12 (h): Llegeixen l'encàrrec - pàgina 117.

FRAGMENT 13 (ќ): Víctor troba l'amagatall - pàgina 124.

FRAGMENT 14 (u): Víctor descobreix el senyor dels lladres - pàgina 129.

FRAGMENT 15 (A): Scipio els fa marxar del cinema - pàgina 136.

FRAGMENT 16 (Б): Tanquen Víctor a l'Stella - pàgina 145.

FRAGMENT 17 (B): Víctor els diu on viu Scipio - pàgina 177.

FRAGMENT 18 (Г): Troben a Scipio - pàgina 180.

FRAGMENT 19 (Д): El robatori - pàgina 199.

FRAGMENT 20 (Ж): L'ala dels cavallets de fira - pàgines 203-204.

FRAGMENT 21 (З): Porten l'ala al comte - pàgina 220.

FRAGMENT 22 (Л): L'ala i el comte - pàgina 239.

FRAGMENT 23 (Ф): Bo i Vespa desapareixen - pàgina 263.

FRAGMENT 24 (Ш): Troben a en Bo - pàgina 285.

FRAGMENT 25 (Ъ): Els cavallets - pàgina 321.

FRAGMENT 26 (Ю): Barbarossa troba els cavallets - pàgina 329.

FRAGMENT 27 (Г'): Barbarossa marxa - pàgina 384.

FRAGMENT 28 (ü): El final - pàgina 396.

Model de targeta:**El senyor dels lladres**

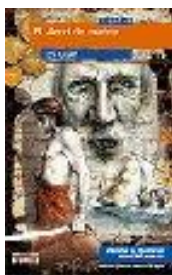
Amb un sospir va seure darrere l'escriptori. A l'altra banda de la porta, algú xiuxiuejava. «Probablement admiren la meva placa», va pensar Víctor. Era negra i resplendent, amb el seu nom en lletres daurades: «Víctor Getz. Detectiu. Investigacions de tota mena». Havia fet gravar el seu nom en tres llengües: al capdavant, rebia sovint clients estrangers. Víctor havia polit aquell mateix matí el picaporta que hi havia al costat de la placa, un cap de lleó amb un cerde de llautó a la boca.

«¿Què esperen aquells, fora?», va pensar, tamborinejant amb els dits al respall de la cadira.

-Avantí! - va cridar amb impaciència.

Es va obrir la porta i un home i una dona van entrar a l'oficina, que era alhora la sala del pis. Amb aire desconfiat, hi van fer una mirada de reconeixement, van inspeccionar els cactus, la col·lecció de bigotis, els prestatges on guardava les gorres, els barrets i les perruques, l'enorme plànol penjat a la paret i els lleons alats que tenia sobre la taula com a petjapapers.

Fitxa 43

EL SILENCI DEL MARINER

Títol:	El silenci del mariner
Autor:	Oliver, Toni
Editorial:	Bromera
Col·lecció:	Esguard; 5
Ciutat:	Alzira
Any d'edició:	2002
Pàgines:	177
Edat:	A partir de 12 anys
Temes:	Novel·la històrica ambientada al Mediterrani s XVII/XVIII. Pirateria

Bibliografia relacionada: Daniel i les bruixes salvatges

El justícia
 Si la gran deessa ho vol
 Cor de roure
 L'ermini dorm
 Al-Rhazes, el metge de la Talaia
 La filla de la llevadora

RESUM

Enric Descamps és un estudiant de Teologia que s'està a l'Alguer recollint informació per a un treball. Durant la seva estada coneix un vell mariner, mut, que li narra per escrit, i durant diversos episodis, la seva vida: quan va ser esclau en unes galeres pirates, l'amistat amb un nen que l'acompanyarà sempre, l'amor per una dona amb qui formarà una família... La relació de l'Enric amb el vell mariner tindrà una forta influència sobre l'estudiant que decidirà canviar els seus estudis de Teologia pels de medicina i tornar posteriorment a l'Alguer a fer de metge.

Ara no tenim temps. Em sap greu que no tinguis amistats aquí. Conec molt bé què vol dir estar sol i no poder parlar amb ningú. Demà et passaré el que he escrit. Són les meves memòries des que vaig deixar Mallorca. Ja som vell per tornar-hi. Fa més de quaranta anys que vaig partir i casa meua ara és aquí.

ASPECTES A DESTACAR

Aquest llibre ha guanyat el premi de novel·la històrica juvenil Far de Cullera 2002

El vell mariner va lliurant el seu escrit per "entregues" a l'estudiant i això fa que les dues vides es vagin entrelaçant al llarg de la novel·la. El relat del mariner mut és especialment colpidor i això fa que t'atrapi des de les primeres pàgines.

Al final del llibre s'ofereix un complement molt interessant: unes notes històriques i una taula cronològica que relaciona els principals esdeveniments de l'imperi Otomà, la Península Ibèrica i Europa des de mitjans del segle XV fins al XVIII.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Abans de la lectura es podrien situar geogràficament els llocs principals on passa l'acció: l'Alger i l'Alguer, veure les diferències respectives i fer-ne la descripció: idioma, religió, origen del seu nom (s'explica en el llibre), situació política en temps de la novel·la, situació actual, etc.

Després de la lectura es poden recollir informacions sobre pirates —cançons, poemes, contes, pel·lícules, novel·les, etc.— i comparar-ho amb les persones que actualment anomenem "pirates" (informàtics, musicals, literaris)

Es pot llegir i comentar en gran grup la nota històrica de la pàgina 169 on s'explica la diferència entre corsaris i pirates i els factors que ajuden a entendre la seva activitat al llarg dels segles XVI, XVII i XVIII.

Fitxa 44

EL SÍNDROME DE MOZART

Títol:	El síndrome de Mozart
Autora:	Moure, Gonzalo
Editorial:	S.M.
Col·lecció:	Gran Angular Premio Gran Angular 2003
Ciutat:	Madrid
Any d'edició:	2003
Pàgines:	171
Edat:	A partir de 15 anys
Temes:	L'amistat. La síndrome de Williams. La música

Bibliografia relacionada: Buscant en Bob

El cas del crim de l'òpera
 El professor de música
 De nom, Emili
 Yo, que maté de melancolia al pirata
 ¡A la mierda la bicideta!
 El alimento de los dioses
 El beso del Sàhara

RESUM

Una adolescent que estudia música (violí i piano) una mica pressionada pels seus pares arriba a participar en una investigació del seu pare (neuròleg) i així es converteix en l'amiga d'en Tomi. En un entorn rural a Astúries coneix la malaltia del seu amic, la síndrome de Williams. Aquests nens pateixen un retard en la maduresa, complicacions cardíagues, tenen una gran riquesa de vocabulari i uns trets facials característics (orelles de follet). Presenten hiperacúsia i unes grans aptituds musicals. Per això a la novel·la es relaciona Tomi amb el geni vienès. La relació de la Irene amb el Tomi li mostra una dimensió diferent de la vida, arriba a avançar una mica en el camí de fer-se adulta, i al mateix temps recupera el lligam amb els seus pares, amb els quals s'havia distanciat en començar l'adolescència.

Aprèn a trobar el seu camí a l'existència i a expressar millor els seus sentiments, tal com fa en Tomi. També el seu amic ucraïnà, més realista i ambiciós l'ajuda a trobar el seu lloc al món.

Amb la influència dels dos nois la Irene torna a recuperar la màgia i l'espontaneïtat de la música, que els seus pares havien convertit en una imposició.

Los genios se rien siempre de

las cosas más sencillas

son siempre las más difíciles de encontrar. Hoy he encontrado a Tomi, por fin, y es tan puro, tan inocente, tan indefenso, que sé que empieza la parte más difícil de mi vida. Pobres los que no saben mirar con su corazón, los cobardes que miran con los ojos de los demás.

PROPOSTA D' ACTIVITATS

La novel·la es presta a múltiples comentaris i activitats. En proposem un parell:

Fer una recerca de les peces musicals que apareixen en la narració, tan de les obres clàssiques —simfonies de Malher, concerts de Mozart, etc.— com de les de músics actuals —Lou Reed, Patty Smith, Los Planetas, etc.— i fer-ne l'audició.

Recollir informacions que ajudin a entendre què és la síndrome de Williams, i quines característiques tenen les persones que la pateixen. Es pot fer una recerca a les pàgines webs següents:

Associació espanyola de la síndrome de Williams:

<http://www.lingua.fil.ub.es/~hilferty/asw.html>

Associació argentina de la síndrome de Williams:

<http://www.welcome.to/aasw>

Fitxa 45

ELS LLOPS DE LA LLUNA ROJA

Títol:	Els llops de la lluna roja
Autor:	Delgado, Josep-Francesc
Editorial:	Empúries
Col·lecció:	L'Odissea
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2002
Pàgines:	343
Edat:	A partir de 15 anys
Temes:	El llop. La Guerra Civil. La natura. El món rural. La por. L'amor

Bibliografia relacionada: L'empaitagrills i la noia de la lluna
Sota el signe de Durga
Ulldevellut
Si pugues al Sagarmatha quan
fumeja neu i vent
Memòries d'una vaca
El blanc que m'acull

RESUM

La Maria, la protagonista d'aquesta novel·la, és una pastora de tretze anys del Berguedà que té un molt bon amic: el seu gos Filax. Quan arriba una llopada al poble, el gos s'enamora de la lloba i se'n fuig dins del bosc. La Maria que no vol perdre el seu gos se'n va amb ell per protegir-lo. Així, la primera part de la novel·la és el viatge d'aquests amics pels boscos i muntanyes de Catalunya.

En la segona part de la novel·la, el final de la guerra civil pren tot el protagonisme.

Delgado relaciona la història d'amistat entre Maria i els llops, la descripció minuciosa de la vida dels llops, la història d'amor de la Maria amb un soldat nacional i les conseqüències de la guerra en les famílies amb molta destresa i coherència. Al final, el que es desprèn de la novel·la és la idea que els dolents no són els llops, sinó les persones. Com diu la Maria: "entre els llops he conegut gent més bona que entre les persones".

Aquella tarda no va parar de nevar. Els peus se m'ensorraven en la neu a sota els roures. La nit s'aventurava ben difícil. Però la tarda va ser el millor dia de la meua existència. Això que dic és injust, la meua família sempre m'havia estimat.

Jo vaig tenir la sort de tenir uns pares i uns avis que m'estimaven i estaven per mi malgrat l'escassetat dels seus recursos. No tothom pot dir que els hagi tingut. Si dic que aquell dia va ser el millor és perquè uns animals tan perillosos com els llops m'estimaven.

ASPECTES A DESTACAR

Josep-Francesc Delgado (Barcelona, 1960) és poeta, escriptor de contes i novel·lista. El fil conductor de la seva obra ha estat el viatge, el contrast de pensament que suposa, així com la fascinació pel coneixement d'altres cultures. Delgado ha obtingut diversos premis al llarg de la seva trajectòria literària. *Els llops de la lluna roja* va obtenir el Premi Ramon Muntaner, l'any 2002.

Les darreres obres de Josep-Francesc Delgado han passat a situar-se als Pirineus català, concretament al Berguedà durant el segle XX, *Ulldevellut* i *Els llops de la lluna roja*. Ambdues novel·les també aborden les formes de la vida rural i moments cabdals de la història recent com, per exemple, la Guerra Civil.

El rigor històric i el caràcter realista de *Els llops de la lluna roja* és una constant en la novel·la i per a demostrar-ho, l'autor redacta un making off on explica les fonts que ha fet servir per escriure aquest relat.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

La novel·la que recomanem es pot abordar des de nombrosos camps i les activitats que es podrien suggerir abastarien aspectes de geografia física (la Catalunya Nord, els Pirineus) i humana (el món rural català), històrics (la Guerra Civil espanyola), filosòfics, morals, lingüístics (frases fetes, comparacions) i d'altres.

La proposta que fem és la d'organitzar una exposició fotogràfico-literària dels fragments més significatius de la novel·la o d'aquells que ens han cridat l'atenció.

Es tractaria de buscar les descripcions que hi apareixen i fer una recerca gràfica del lloc que s'esmenta (un paisatge de la Catalunya Nord, un bosc, una masia, etc.) o també de relacionar els fragments que fan referència concreta a les circumstàncies o els moments de la Guerra Civil amb fotografies històriques, o fotografies de llocs i els paràgrafs del llibre que en parlen, etc.

Fitxa 46

ELS ÚLTIMS GEGANTS

Títol:	Els últims gegants
Autor:	Place, François
Il·lustrador:	Place, François
Editorial:	Blume
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2000
Pàgines:	80
Edat:	A partir de 12 anys
Temes:	Viatges. Aventures. Descobertes etnològiques.

Bibliografia relacionada: Juul

Seguint les petjades dels... pirates
 Jesús Betz
 Polifem, el cíclop
 La comarca fèrtil
 Les muntanyes de foc

RESUM

En un moll d' un port anglès l'estudiós Archibald L. Rutmore compra una dent grossa com un puny i tota plena d'incisions. Un examen minuciós li revela que aquestes incisions són el mapa d'una regió recòndita on habiten els darrers gegants. Rutmore deixa la seva casa de Sussex i embarca en un vaixell de la Companyia de les Índies un dia de setembre de 1849 per descobrir aquestes terres. El que l'espera és un món meravellós de poesia i de bons sentiments on viuen els gegants. Archibald, entusiasmat, dóna a conèixer la seva descoberta, però els homes que no tenen massa escrúpols, exterminen els gegants. Rutmore, decebut, es fa mariner i va pels ports del món explicant contes als nens. Un relat molt bonic per llegir i rellegir que destil·la poesia i sentiment. Les il·lustracions són plenes de misteri i de poesia.

A cada port es fa tatuar al cos un conte, una llegenda, una cançó. I, de nit, se'l troba a vegades a l'escullera, voltat de criatures que l'escolten atentament: els explica els seus incomptables viatges, les bel·leses de l'oceà i de la terra. Però mai no els parla d'aquell objecte estrany que jeu al fons del seu bagul, una dent de gegant.

ASPECTES A DESTACAR

L'àlbum de François Place ha estat guardonat amb premis als Estats Units, a Alemanya, a Bèlgica i a França. Va obtenir el Totem du Salon du Livre de Jeunesse de Montreuil l'any 1992.

François Place ha treballat com a il·lustrador abans d'escriure contes per a infants i joves. Cal remarcar els seus dibuixos detallistes d'extrema precisió i de gran bellesa que esdevenen un complement indispensable de la història narrada.

PROPOSTA D' ACTIVITATS

Les il·lustracions juguen un paper molt importants en la narració i, a més, aporten informacions que el propi text no especifica. Proponem mostrar només els dibuixos i que a partir de la informació que contenen l'alumnat tracti d'inventar o d'explicar la història que s'hi representa.

A continuació es llegirà el text que es troba en el llibre i es faran les comparacions entre el que hem deduït o imaginat i el que l'autor ens proposa.

Es probable que la narració que sorgeixi de veure només els dibuixos sigui molt més rica en detalls que la recollida en el text escrit.

Fitxa 47

LA BANDA DE LA PLACETA

Títol:	La banda de la placeta
Autor:	Tortajada, Anna
Editorial:	Baranova
Col·lecció:	Narrativa Jove; 36
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2002
Pàgines:	148
Edat:	A partir de 15 anys
Temes:	Els grups de joves. Les drogues. Les relacions personals. La marginalitat

Bibliografia relacionada: Hot dogs

Pasar el límit
 Amics de mort
 Efecto Faraday
 Llop negre, skin

RESUM

Un grup de joves d'un barri marginal es troben en un banc de la placeta per fer-la petar i explicar-se les seves quotidianitats, els seus problemes i desigs. Cadascun dels nois i noies arrossega una problemàtica personal i familiar diferent.

A cada capítol trobem tres parts: una primera que és una narració en tercera persona d'un fet en el que intervé "la banda de la placeta" i correspon a un mes determinat. Una segona part que és el pensament d'un dels nois on explica el perquè és així, i una tercera part on una persona aliena (una germana, un a veïna, el pare, etc.) al grup dóna la seva versió.

En l'esdevenir diari d'aquest grup trobem escenes de violència, problemes amb les drogues, atur, baralles amb d'altres bandes, etc. i tot plega porta a un desenllaç previsible.

Es consola pensant que en Frederic és un bon noi, que acabarà reaccionant. És llest i té bon cor. L'ha vist fent companyia a l'avi, xerrant amb ell, com si el vell el pogués entendre, pobre home, tan senil que ni del seu nom es recorda.

No, el noi no era dolent. Però qui trauria al seu Frederic aquella tristor que duia als ulls?

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Després de la lectura. L'autora ens descriu des de diversos punts de vista la situació d'uns nois i d'unes noies que conviuen i es relacionen al carrer. Durant la novel·la es donen arguments per entendre com són, què pensen, amb qui comparteixen la seva vida, quines són les seves il·lusions i desigs.

La novel·la acaba malament, amb dos dels nois a la comissaria i amb l'anunci que seran portats als jutjats. És un bon moment per plantejar o imaginar col·lectivament el capítol següent, aquell que l'autora no ha escrit, és a dir, què passa o què pot passar als jutjats.

Un bon exercici pot ser organitzar un JUDICI A EN QUICO. Aleatòriament podeu dividir el grup classe: els uns que facin de jurat, uns altres de fiscals, un altre grup que s'encarregui de la seva defensa, que hi hagi també un jutge, la premsa escrita, la ràdio, etc.

Deixeu temps per tal que cada grup s'organitzi, per exemple un parell de setmanes. Anuncieu el judici pels passadissos de l'institut i recordeu a tothom que la sessió serà oberta al públic, al saló d'actes.

Imagineu com serà de divertit i tingueu confiança en els vostres alumnes perquè s'ho prendran amb molt d'interès i serà una experiència molt enriquidora per tothom.

Fitxa 48

LA MALA BÈSTIA

Títol:	La mala bèstia
Autor:	García Llorca, Antoni
Editorial:	La Galera
Col·lecció:	Joves adults, núm. 4
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2003
Pàgines:	138
Edat:	A partir de 13 anys
Temes:	Contraban. Guerra. Supersticions.

RESUM

L'hivern del 1918, en Baltasar, un jove que viu a ciutat amb la seva mare, marxa de casa perquè no vol anar a la guerra del Marroc. La seva fugida el portarà a Vuitcases, un poblet molt remenut dels Pirineus, envoltat de muntanyes, on viu el seu oncle Caín, que l'acull i l'introdueix en el món particular dels habitants de la contrada.

L'oncle es dedica al contraban de cavalls. Els porten a la frontera i allà els venen als francesos que els usen a la campanya militar en què estan implicats, la primera Guerra Mundial. Les anades i vingudes del poble a la ratlla –així li diuen a la frontera– són constants i en Baltasar acaba implicant-se.

El contraban no és fàcil. Hi ha altres contrabandistes i també els carrabiners. A més, els cavalls costen de trobar. L'oncle Caín emprarà tots els mitjans per sobreviure: enganyarà, subornarà i matarà quan li convingui.

Per la contrada volta un personatge estrany, amb fama de boig, a qui s'acusa de tots els mals. Es pensa –o hi ha la creença– que és un home llop, una mala bèstia.

Unes morts estranyes, alguns fragments de converses i els esdeveniments que es van succeint portaran al noi a canviar la visió que tenia del seu ambiciós oncle i de la resta de persones ignorants amb les que es relaciona.

I aleshores la veig, la pellerina humana, enfilada a la gatzonera al mur del pati. Els peus com urpes arrapats a la pedra. La barba i els cabells esborrifats. És el boig de l'estany, que m'apunyala amb la mirada...

Redeu, els seus ulls! Porten l'infern a dintre.

Restem en silenci i m'angoixo fins al punt que em costa de respirar. Però a la fi aplego forces i assaïjo un gest amistós amb la mà.

ASPECTES A DESTACAR

La història està explicada amb les paraules justes, frases breus i capítols curts que fan que es llegeixi d'una tirada.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Proposem una acció per abans de la lectura.

Un dia que estem a la biblioteca o a classe ens arriba un paquet postal adreçat al grup (el pot portar el conserge o el podem trobar sobre la taula, en arribar pel matí).

A l'exterior una nota que hi diu:

Baltasar Momarota va escriure aquestes pàgines a la darrerria de 1918.

Feia quatre anys que havia començat la Primera Guerra Mundial, que a Europa va costar vuit milions de vides. Faltaven tres anys perquè, a la batalla d'Annual, al Marroc, morissin més de quatre mil soldats espanyols en un sol dia.

La majoria hi havien anat reductats per la força.

Intrigats, obrim el paquet i a dins hi trobem uns fulls escrits i alguns objectes relacionats. Tot plegat és molt misteriós i anirem el contingut del paquet i anotant a la pissarra o en un full de què es tracta. En l'exemple que acompanya la proposta hem seleccionat els objectes següents:

- * Un fotografia d'un llac (pista 1)
- * Un feix de bitllets antics de mil pessetes. (pista 2)
- * Un cedé amb una cançó de Wagner, la cavalcada de les Valquíries. (pista 3)
- * Una llanterna. (pista 4)
- * Una cullera de fusta. (pista 5)
- * Una fotografia d'un rifle winchester. (pista 6)
- * Una fotografia de la lluna. (pista 7)
- * Una fotografia d'un llop. (pista 8)
- * Una fotografia d'Antoni Garcia Llorca. (pista 9)

Els fulls escrits són fragments del llibre i tenen a veure amb les pistes anteriors. En farem una lectura i buscarem els objectes que s'hi relacionen amb cadascuna dels pistes per mirar d'aparellar-los i alhora, fer-nos una idea aproximada de què li va passar a en Baltasar Momarota. El mestre serà l'encarregat de conduir les discussions i d'ajudar a construir les hipòtesis.

Quan acaben les discussions es presenta el llibre *La mala bèstia* i es comencen a llegir els primers capítols. És la única manera de conèixer tota la història: llegint el llibre.

Les pistes que proposem són:

1.

Era al coll, doncs, dempeus vora la creu de ferro en memòria del pastor socarrat pel llamp, i punt per punt reconeixia el paisatge que m'havia descrit la mare. Hi vaig reconèixer la muntanya de pics bessons que mosseguen el cel, els Queixals, amb les seves congestes perpètuas d'on s'escola una aigua dolorosa, de tan freda; la mateixa aigua que nodreix l'estany Negre, que és una de les moltes boques de l'infern, segons contenen les jaies, i també la llar de les encantades.

Un cop guanyat el coll, el camí baixa fins a l'estany i continua planant fins a Vuitcases i la casa pairal de la mare. «Aviat hi seràs», vaig dir-me. «Però caldrà que t'afanyis.»

El cel era vermell de sang. Un ocell xisdava al bosc ombrívol. S'anunciava la nit. Quina solitud!, Déu meu! Quina solitud!

Fent que no, que no, amb el cap, ja tomava a carregar la maleta. Però la vaig deixar caure. L'espectacle que tot d'una contemplava era massa angoixós...

2.

- *Piiijo, cabo! Aquí hay un fajo de billetes!*

- Doncs ja has trobat els cavalls.

- *Cómo que los cavalls?*

- Dimontri de descregut! - es desesperava el caporal Miqueli.

I he vist que arrabassava el feix de bitllets de les mans de l'Aguinaldo i en feia dues parts. La més gruixuda se l'ha guardat a la canya de la bota, i l'altra l'ha entaforat a la butxaca del pit del company.

- Ho veus, pallús! Cavalls *para mí* i cavalls *para tí!* Però no facis aquesta cara d'haver vist el llop, refúmer! Mira, Aguinaldo, *te lo explico porque eres nou*. Tu i jo *nos hemos hecho carabineros para sortir de la misèria*, oi? Però no serà exposant-nos a les bales dels contrabandistes que farem un raconet i engreixarem la família! O és que trobes just jugar-te la pell per la merda de sou que ens paguen? No *te los creguis pas, als nostres superiores!* Aquests que corren la frontera no són facinerosos. Són amics. *¡Amigos!* Nosaltres els ajudem una miqueta, *aducando los ulls*, oi que m'entens?, i ells ens ajuden a nosaltres. *¡Cojones!* si ens ajuden! Després d'un parell d'anys de *servicio* a la frontera, Aguinaldo, te'n podràs tornar a *tu tierra* com un *señorazo!*

3.

L'onde, amb vestit de vellut negre i corbata de llacet a l'antiga, afaitat i denxinat, seia en una poltrona finament entapissada, vora la llar de marbre amb relleus de cérvols i caçadors. Assaboria un conyac i es deixava arrossegar per vés a saber quins somnis de grandesa, agombolat per la música de *Les Valquíries* de Wagner. Em semblava que les veia sortir, les belles guerreres, impetuoses i cavalcant en fogosos corsers,

per l'embut daurat de la gramola. Galopaven amunt, fins a l'enteixinat de roure del sostre, giragonsaven al voltant dels trofeus de caça de les parets, feien cabrioles sobre els llibrots amb lletres daurades de la biblioteca, i s'esfumaven amb un dring argentí quan aterraven a la llarga taula parada amb canelobres de plata, porcellanes de Sèvres i cristalls de Murano.

4.

La llanterna del Mut i l'olor de fum de llenya ens van avisar que ens acostàvem a les Moixeres. Aquest mas, arraulit en una sotalada feresta del vessant francès, no es diferencia gota del mas de l'oncle ni de qualsevol altre mas del nostre vessant. Els seus estadants parlen la mateixa llengua i gasten el mateix humor. L'única diferència és que per a nosaltres bufa vent del sud i per a ells bufa vent del nord. Nosaltres hem d'obeir els ministres de Madrid, i ells, els de París. Aquests senyorassos que viuen tan lluny, i les camarilles d'industrials dels respectius estats, són els únics interessats a mantenir la frontera pirinenca.

Però la gent d'aquestes valls ha anat a la seva sempre que ha pogut. Per a ells, la frontera només significa una cosa: la possibilitat de guanyar uns bons calerons traginant mercaderia sense pagar impostos a la duana.

5.

Em pregunto si el Mut és dels qui creu que en Golanegra és un home llop. En qualsevol cas, no és dels qui li tenen por. Li endevino en els ulls el desig ferotge de llançar-se a la muntanya, escopeta en mà, per carregar-se'l. Però està encadenat a mi per una ordre de l'oncle.

Passem molta estona plegats a la sala. Ell, de primer, preferia quedar-se a l'altre costat de la porta tancada, ja que la finestra de la sala és enreixada i no hi ha perill que en Golanegra entri o que jo m'escapi. Però, amb paciència, a força de fer comentaris ximplers que volien ser amistosos, a força de donar-li a entendre que aquesta situació em molesta tant com a ell, a força d'anomenar-lo Josepó, que és el seu nom de debò, vaig aconseguir de reduir la distància que ens separava. Ara seiem escarxofats a la vora del foc i jo llegeixo en veu alta fragments dels llibres de Don Caïn, o li parlo de qualsevol cosa que em passa pel cap. Per a mi, l'important és no enfonsar-me en el silenci, no tenir temps de pensar què sol que estic. Ell m'escolta un minut, a tot estirar, i després s'aïlla una bona estona, la mirada molt endins de l'infem de les flames. Només quan l'avoriment em venç, quan decideixo que per avui ja n'hi ha prou de xerrar amb les parets, i li dic: «Estem fotuts, oi, Josepó?», només llavors és expressiu. S'arronsa d'espatlles, com volent dir: «Què hi farem!», i duent-se la mà a la boca fa el gest de menjar.

Aleshores baixem a la cuina i na Belladona ens serveix un platàs d'escudella. Amb ella, la relació també ha millorat. Al començament em mirava amb la mateixa desconfiança que els altres jaios de la vall, amb aquell aire de sospita que em fa sentir culpable de no sé què. Però quan ha vist que el seu fill i jo esdeveníem de grat o per força companyons, també ha aflluixat. Amb prou feines conversem, però està atenta a fer-me sentir còmode i, de vegades, fins i tot somriu; llavors és la glòria!

6.

A més a més, la colla s'ha reforçat amb quatre mossos i ens hem equipat amb fusells de repetició màuser, llevat d'en Sebastianet, que porta la seva «esbudellacavalls», una metralladora amb trespeus, enorme i feixuga -però d'on treu tanta força aquest jaió escardalenc?-, i l'oncle, que acaricia amb tendresa la culata d'un winchester que diu que és una rèplica exacta del rifle d'en Buffalo Bill.

Totes són armes proporcionades per en Gaston, que trafica amb l'exèrcit francès, i la quadrilla està encantada de tenir-les. Fins diria que es moren de ganes de fer-les servir.

7.

A la tornada, la nit de l'endemà, el cel ens fa una mala passada. Just quan travessem el port de la Barrumba, el vent del sud escombra la nuvolada espessa que ens oprimia des de feia dies i una llum gairebé diürna s'instal·la en el paisatge nevut. Lluna plena.

El llop es neguiteja i udola com mai. Diuen que la lluna plena li regira la sang. Els homes també es neguitegen. Ningú no ha pensat a dur llençols blancs per camuflar-nos, i amb aquesta blancor seríem una diana fàcil per al Gitano, si resultava que es decidia a parar-nos una emboscada. Per això l'oncle divideix la comitiva. Avancem en petits grups, prou separats els uns dels altres perquè no ens cacin a tots en cas d'atac, però alhora prou junts per socorre'ns mútuament.

Al davant passen el Mut i el Biscaí. Els segueixen el Gravat, l'hereu Riera i en Puñales. Després venim l'oncle, el Secardí, el Botifarroner i jo. Al darrere van en Sebastianet, el Dits i els dos mastins.

Sortosament, la marxa continua sense incidents i em deixo bressolar pel pas del matxo. Sota la llum irreal, la flassada de neu resplendeix com un mar de plata, diries que els cims són tallats en diamant. Contemplo la lluna, tan serena, i sospiro. Posats a patir fred, no em faria res de ser allà dalt, on no m'hauria d'anguniejar per cap guerra, ni pel Gitano, ni per la mala bèstia, ni pels udols del llop. Però l'ensonyament s'acaba tot d'una...

8.

M'enfilo a un avet i la bèstia s'hi asseu al peu. Esperarà que el cansament i el fred em facin caure com una fruita madura...

I, és clar, el cansament i el fred van fent la seva feina durant un temps que no puc comptar, etern. El lloparro ara em mira, ara es grata, ara salta i pixa al peu de l'arbre.

Potser si aconseguís aguantar fins a l'alba...

No aguanto més. Els braços i les cames se m'enrampen, la gelor se m'instal·la al cor i em fa venir son. No tornaré a veure sortir el sol. Cauré, cauré...

- Fill de puta - que li dic aleshores -, no en tenies prou amb el matxo? Per què em vols, a mi? Ara escolta'm. Els meus avantpassats van sotmetre els de la teva raça. Mira't. En el fons, ets un gos. I jo no sóc un gat, maleït siguis! Ara baixaré, gos. Em sents? Baixaré, et faré quatre moixaines i tu, si vols, em podràs seguir remenant la cua. O te'n tornes amb els teus, d'acord?

I sí, sí, baixo de patacada, perquè el cos no m'obeeix. Això el llop no s'ho esperava i recula, gruny i m'ensenya els ullals. Però jo m'arrossego cap a ell...

9.

Antoni García Llorca. Va néixer a Barcelona el 1971. Treballa en l'àmbit editorial, redactant i traduint sobre els temes més diversos, i en les estones lliures es dedica a la creació literària. La natura, la història i les llegendes són els temes que més l'inspiren. És autor, entre altres obres, d'*Ulls d'ocell* (Premi Folch i Torres 1995 i Premi Serra d'Or 1997), *Tiny de llum de lluna* (premi Guillem Cifré de Colònia 1997), *Espasa de Constel·lació* (Premi Joaquim Ruyra 1998) i *La mala bèstia*, totes elles publicades per La Galera.

Fitxa 49

LA NOIA DE LES TARONGES

Títol:	La noia de les taronges
Autor:	Gaarder, Jostein
Editorial:	Empúries
Col·lecció:	Narrativa, 221
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2003
Pàgines:	159
Edat:	A partir de 15 anys
Temes:	El sentit de l'existència. La mort. Astronomia. La dimensió de l'univers

Bibliografia relacionada: Noche de tormenta
 Como todo lo que nace
 El ángel del abuelo
 El gegant de la història

RESUM

La noia de les taronges és un conte que en Georg, un noi de 15 anys, rep en forma de carta. Va ser escrit pel seu pare just abans de morir, quan ell tenia només quatre anys. Aquesta carta desperta molts sentiments i interrogants al noi i fa que estableixi un diàleg amb els seu pare reprenent la carta per escriure un llibre "plegats".

A través d'una estructura narrativa reforçada per la diferenciació tipogràfica, rebem en paral·lel les vivències i inquietuds d'aquest noi i la misteriosa història d'amor que narra la carta.

Al llarg de l'obra es presenten temes de caràcter filosòfic com el sentit de l'existència, la dimensió de l'univers, la mort... tractats amb molt d'encert i sensibilitat.

ASPECTES A DESTACAR

Jostein Gaarder (Oslo, 1952) ha estat professor de filosofia a l'ensenyament secundari. Ha escrit altres novel·les on es reflexa una dimensió filosòfica. Es va donar a conèixer amb *El món de Sofia*.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Les activitats que proposem no són més que recollir les propostes i les preguntes que plantegen els diferents protagonistes de l'obra.

Georg, el fill, a l'última pàgina del llibre es dirigeix al lector directament dient-li:

"de fet, també tinc una PS per a tu que estàs llegint aquest llibre. Es tracta només d'algunes idees: Pregunta al pare o a la mare com es van conèixer. Potser tenen una història molt emocionant per explicar. Per cert, pregunta-ho a tots dos perquè no és segur que els dos expliquin exactament el mateix (...) Com més detallada és una història, més apassionant imagino que deu ser escoltar-la, perquè només que una cosa hagués estat una mica diferent de com va passar al final, tu no hauries nascut! (...)" (158)

Jan Olav, el pare, li repeteix al seu fill la pregunta per escrit que un dia li va fer quan encara era massa petit per entendre-la:

"¿Què hauries triat si n'haguessis tingut l'oportunitat? ¿hauries optat per viure una estoneta a la Terra perquè després te'n traguessin i t'ho prenguessin tot per no tornar mai més? ¿O ho hauries refusat? (134)

(aquesta pregunta també es planteja de forma més extensa a la pàgina 132)

Per altra banda també proposem crear debats i reflexions a partir de fragments del llibre o altres preguntes que es plantegen, les quals les podem buscar nosaltres o podem demanar als mateixos alumnes que seleccionin allò que els ha cridat més l'atenció.

Algunes preguntes com a exemple:

¿Què és el temps? (131)

¿Puc estar completament segur que no hi ha cap altra vida després? (136)

¿Puc estar totalment convençut que no estaré en un altre lloc quan tu llegeixis aquesta carta? (136)

¿Els astrònoms ja han descobert alguna cosa més sobre com es va crear l'univers? (13)

¿Què és aquest conte en què vivim i en que cadascú de nosaltres pot viure una estoneta? (116)

¿Quina força impenetrable guarneix la Terra amb flors i tots els colors de l'arc de sant Martí i adorna el cel de la nit amb una obra sumptuosa de puntes de coixí feta d'estrelles que parpellegen?

¿Què és una persona, Georg? ¿Quin valor té una persona? ¿Som només pols que s'arremolina cap amunt i després s'escampa als quatre vents? (115)

Alguns fragments també ens poden servir com a punt de partida per a parlar de la història de l'Univers. Per exemple:

"Si tot el que ha passat en la història de l'univers ho encabíssim dins un dia, la Terra no hauria aparegut fins a última hora de la tarda, els dinosaures haurien arribat uns minuts abans de la mitjanit i l'ésser humà només hauria existit durant els dos últims segons." (105)

O per parlar del que passa quan ens morim:

"Imagina't Georg que a l'altra banda també hi ha una mà a la qual poder-me agafar! Però no crec que hi hagi ningú a l'altre costat. N'estic gairebé del tot segur. Tot el que és, és només de principi a fi." (127)

Fitxa 50

SILENCI AL COR

Títol:	Silenci al cor
Autor:	Celta, Jaume
Editorial:	La Galera
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	1999
Pàgines:	162
Edat:	A partir de 12 anys
Temes:	El despertar de l'adolescència. La descoberta de l'amor i la mort. El valor de l'amistat i de la família. La guerra

Bibliografia relacionada: El fill de l'acordionista

Noche de voraces sombras
 iMai no moriràs, Gilgamesh!
 El pájaro que anidó bajo el alero
 Obabakoak
 Un nou horitzó

RESUM

Un noi adolescent ens explica com es viu la guerra civil en un petit poble. Des de la seva perspectiva coneixem els diferents membres de la seva família: els pares, la germana Maria i l'oncle Bernat. També ens acostava a la seva colla d'amics, en especial a un de més íntim, en Jordi.

A la novel·la es reflecteixen els canvis que pateix la gent del poble arran de la guerra, com es desenvolupa la vida quotidiana en un període tan crític en la història d'un estat.

Hi ha silencis que són més eloqüents que discursos abrandats, que tota mena de declaracions que recullen els sagrats principis pels quals ens regim. El silenci d'aquells dies era d'aquesta mena. Silenci a casa. Silenci al carrer i a la plaça. Silenci a l'escola. Silenci al riu.. Silenci dins dels cors, com si visquéssim d'esma.

ASPECTES A DESTACAR

És un llibre que acostava els nostres adolescents als adolescents de dues generacions anteriors a ells. Els avis dels adolescents d'avui ho van ser durant la guerra. D'aquesta manera, poden conèixer les seves formes de vida, les inquietuds, els desigs...

La descoberta de l'amor i de les contradiccions que experimenta el nostre protagonista. Per exemple, quan el seu millor amic s'enamora, sent que s'allunya i té por de perdre la complicitat fins a llavors existent entre tots dos.

La duresa que comporta la pèrdua d'un familiar proper: la seva germana mor durant un bombardeig i l'oncle s'allista amb els republicans.

Les relacions que s'estableixen entre els amics d'una colla i el sentiment de pertànyer. Aquest sentiment és bàsic sobretot en l'etapa adolescent, ja que els ajuda en el procés d'autoafirmació personal.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Abans de la lectura: Treball d'investigació individual, preguntant als avis i pares sobre els jocs habituals i preferits en la infància i adolescència.

Durant la lectura: Identificació dels jocs o situacions lúdiques imaginatives que apareixen al llarg de la lectura.

Després de la lectura: Posada en comú, en taula rodona per exemple, tot compartint i relacionant els resultats del treball d'investigació familiar amb les anotacions dels jocs que apareixen a la novel·la.

Hi ha nombrosos fragments que ens donen indicacions de jocs. Per exemple:

... alguna vegada era jo qui em llufava als pots de melmelada que feia la mare, per veure si es feia malbé, o amb tres o quatre drapots de color espantava les gallines. O... (pàg. 12)

...el dia que va començar la guerra estava jugant a la placeta que hi ha davant de l'església amb tots els de la colla... (pàg. 13)

...li agradava pujar als arbres. S'hi enfilava com un esquirol, i quan estava dalt de tot de la branca més alta, pixava. Deia que no hi havia alegria més gran que poder pixar des de tan amunt... (pàg. 14)

...era un geni jugant a futbol... (pàg. 15)

...jugàvem a estavellar la pilota contra el mur de can Fuster. Ho recordo amb una precisió dolorosa. Els cops secs de la pilota xocant contra la paret. La pols que s'aixecava cada vegada que les sabates colpejaven la pilota... (pàg. 30)

...i vam decidir anar a capbussar-nos al gorg... (pàg. 33)

...presumia de tenir la titola més grossa i peluda que la resta de la colla i per demostrar-ho la balancejava com si fos el batall d'una campana... (pàg. 34)

...vam nedar i jugar una estona... (pàg. 35)

...teníem el costum d'enterrar óssos de bèsties de tota mena amb l'esperança que al cap d'uns quants milions d'anys algú els trobaria i acabarien exposats en un museu. Al costat hi enterràvem un tros de paper amb els nostres noms escrits amb majúscula, perquè en quedés constància per a la posteritat... (pàg. 43)

...per què no anem a caçar uns quants grills?... (pàg. 47)

...Egipte era el nostre somni secret i quan ningú no ens veia caminàvem de costat, amb els braços posats d'aquella manera que apareixien a les làmines que ens mostrava el senyor Ramon a l'escola...(pàg. 49)

...després d'esmorzar vam decidir anar a caçar granotes. De fet no les caçàvem. Només ens agradava perseguir-les i veure com xipollejaven per l'aigua, com nedaven riu endins fins que trobaven un racó ple d'herbes i de pedres per salvar-se de la nostra persecució... (pàg. 65)

...ja t'he dit que el pare feia joguines amb fustes que no aprofitava. La que més en va agradar va ser un cavallet preciós... (pàg. 76)

...amb en Jordi ens tancàvem a casa per contemplar com les gotes de la pluja rellescaven pels vidres de la finestra. Celebràvem competicions. Cadascú triava una gota i l'animava a còpia de crits perquè arribés la primera al final del vidre... (pàg. 85)